

Les 177 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord חַתַּן chitten [pi'el] Uithuwelijken.

Persoon	Tegenwoordige tijd	Verleden tijd	Toekomende tijd	Persoon
Ik (m)	מַחַתֵּן m ^e chatten	חִתַּנְתִּי chittantí	אֶחַתֵּן ^a chatten	אֲנִי
Ik (v)	מַחַתֵּנֶת m ^e chattènèt	חִתַּנְתִּי chittantí	אֶחַתֵּן ^a chatten	אֲנִי
Jij (m)	מַחַתֵּן m ^e chatten	חִתַּנְתָּ chittantá	תֶּחַתֵּן t ^e chatten	אַתָּה
Jij (v)	מַחַתֵּנֶת m ^e chattènèt	חִתַּנְתָּ chittant	תֶּחַתְּנִי t ^e chatnie	אַתָּה
Hij	מַחַתֵּן m ^e chatten	חִתַּן chitten	יֶחַתֵּן y ^e chatten	הוּא
Zij	מַחַתֵּנֶת m ^e chattènèt	חִתְּנָה chitnáh	תֶּחַתֵּן t ^e chatten	הִיא
Wij (m)	מַחַתְּנִים m ^e chatniem	חִתְּנוּ chittannoe	נֶחַתֵּן n ^e chatten	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	מַחַתְּנוֹת m ^e chatnot	חִתְּנוּ chittannoe	נֶחַתֵּן n ^e chatten	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	מַחַתְּנִים m ^e chatniem	חִתַּנְתֶּם chittantèm	תֶּחַתְּנוּ t ^e chatnoe	אַתֶּם
Jullie (v)	מַחַתְּנוֹת m ^e chatnot	חִתַּנְתֶּן chittantèn	תֶּחַתְּנוּ t ^e chatnoe	אַתֶּן
Zij (m)	מַחַתְּנִים m ^e chatniem	חִתְּנוּ chitnoe	יֶחַתְּנוּ y ^e chatnoe	הֵם
Zij (v)	מַחַתְּנוֹת m ^e chatnot	חִתְּנוּ chitnoe	יֶחַתְּנוּ y ^e chatnoe	הֵן

Geb. wijs: m: חַתַּן chatten, v: חַתְּנִי chatnie, mv: חַתְּנוּ chatnoe, infinitief: לְחַתֵּן l^echatten

Opdracht 2: Uitspraak en vertaling

?מָתַי אַתֶּם תִּתְחַתְּנוּ? mátay attèm titchatnoe? Wanneer gaan jullie (met elkaar) trouwen?
אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ לְעַד ^anie ohav otchá lá'ad Ik zal altijd van je houden

Opdracht 3: Bijbelteksten. Noteer de uitspraak en de vertaling. Waar staan ze?

וְלֹא תִתְחַתְּנוּ, בָּם: בְּתֵךְ לֹא-תִתֵּן לְבָנוּ, וּבִתּוֹ לֹא-תִקַּח לְבָנֶךָ.

w^elo titchatten bám: bitchá lo titen livnoe oebbitoe lo-tiqqach livnèchá

En-niet jullie-zullen-trouwen (verzwageren), met-hen: uw-dochter niet geven aan-zijn-zoon, en-zijn-dochter niet nemen voor-uw-zoon. Deuteronomium/Devariem 7:3.

וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה, אֶת-פָּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם; וַיִּקַּח אֶת-בֵּת-פָּרְעֹה

wayitchaten shlomoh èt-paróh mèlèch mitzráyiem, wayiqqach èt-bat-par'oh 1 Koningen 3:1.

En-verzwagerde Salomo [met] farao koning [van] Egypte, en-nam dochter [van] Farao.

וְהִתְחַתְּנוּ, אִתְּנוּ: בְּנֹתֵיכֶם, תִּתְּנוּ-לָנוּ, וְאֶת-בְּנֹתֵינוּ, תִּקְחוּ-לָכֶם, w^ehitchatnoe, otánoe: benotechèm, titenoe-lánoe, we'èt-benotenoe, tiqchoe láchèm En-verzwager-[met]-ons: jullie-dochters, jullie-zullen-geven aan-ons, en-onze-dochters, jullie-zullen-nemen voor-jullie. Genesis 34:9.

Les 178 – Leven 5 – Voortplanting

Op de website CIP.nl trof ik het lezenswaardige artikel **Koshere seks** aan van Jeannette Gabay

Toen het volk van Israël tijdens de uittocht uit Egypte opgedragen werd om seksualiteit te kanaliseren binnen het huwelijk, veranderde dat de wereld revolutionair. Het is voor ons, die vele duizenden jaren na het begin van deze revolutie leven, wellicht moeilijk in te schatten in hoeverre seksualiteit zonder grenzen een samenleving kan gaan domineren. Vele geschiedkundige bronnen duiden er op dat de polyforme seksualiteit van de Oudheid doordrong in vrijwel ieder element van de samenleving. Zij leidden tot egoïstische en op lust gefocuste maatschappijen, die door gebrek aan zelfbeheersing en gemeenschapszin sterk geremd werden in hun ontwikkeling.

De seksuele moraal die in de Bijbel te boek werd gesteld, zorgde ervoor dat seks niet langer een samenleving in al haar elementen domineren kon. Seks moest heilig worden, – in het Hebreeuws 'lekadesh', 'afschieden' – afgescheiden van de wereldse praktijk. In de Bijbel vormen de letters Yod-Dalet-Ayin de wortel van het woord voor seks, wat zoveel betekent als 'kennen'. Dit 'kennen' ziet op de ander, je tweede helft. Gevende liefde, tegenover nemende liefde. De Bijbelse seksuele moraal gaat geheel tegen de gevestigde orde in, weg van het egoïsme.

De Bijbel beschrijft gedetailleerd hoe het seksuele leven ingevuld moet worden. Een van de centrale begrippen is de set aan reinheidsregels van 'Niddah' uit Leviticus 15. Volgens Leviticus 15 is het ten strengste verboden om seksuele relaties te hebben met een menstruerende vrouw. De Bijbel geeft aan dat een vrouw rond haar menstruatie in ieder geval 7 dagen lang onrein is. Ook ten aanzien van mannen gelden er regels, zo staat er geschreven dat een man na een zaadlozing zijn gehele lichaam ritueel moet reinigen (vers 16). Interessant genoeg worden in het Jodendom de Niddah-regels voor vrouwen nog altijd toegepast, maar nu in een uitgebreidere, rabbinale versie. Het vereiste van rituele reiniging van de man is over de jaren echter komen te vervallen (is er een tikje chauvinisme in het spel?).

In een samenleving waar polymorfe seksualiteit haar (r)entree doet, worden Bijbelse regelingen rondom seksualiteit gezien als hinderlijk en primitief. Ook de regels van Niddah zijn volgens velen achterhaald. Onderzoek laat echter zien dat een regelmatige periode van onthouding aanzienlijke voordelen heeft voor echtparen. Als stellen problemen hebben om zwanger te raken, adviseren moderne medische professionals onthouding van seks voor een langere tijd rond de menstruatie van de vrouw, zodat de zaadcellen van de man toenemen en versterken in de tijd wanneer bevruchting niet mogelijk is, om vervolgens iedere

tweede dag seks te hebben. De kans om zwanger te worden, wordt zo aanzienlijk vergroot. Daarnaast wijzen verschillende onderzoeken er op dat het hebben van seks gedurende de menstruatie, de vrouw blootstelt aan een vergroot risico op vaginale infecties en baarmoederhalskanker. Tevens wijzen onderzoeken uit dat na een tijd van onthouding het verlangen om samen te zijn zo groot is, dat zelfs het meest ingedutte seksleven weer een flinke nieuwe input krijgt.

Bestudering van de Bijbelse regelgeving en bijbehorende baten, hebben geleid tot de opkomst van een nieuwe beweging van jonge rabbinaat-kritische Israëli's. Deze beweging roept op tot het volgen van Bijbelse Niddah. In een reactie op de sterk geïndividualiseerde en egocentrische seksualiteit van de moderne wereld, komen steeds meer Israëli'sche jongeren terug van eerder genoten seksuele vrijheden. Hun overwegingen zijn simpel. Wellicht is de Bijbel – en meer specifiek, de Thora – minder achterhaald dan gedacht. Wellicht biedt de Thora concrete richtlijnen om naar te leven, die een antwoord geven op de problematiek van de huidige samenleving.

Wellicht geeft de Thora ons handvatten om huwelijkse intimiteit spannend te houden, om zwanger te worden en om ziektes te voorkomen. En wellicht kan ook de christelijke wereld haar voordeel doen met bezinning op 'koshere seks'? Ik leg het u graag ter overdenking voor.

Jeannette Gabay woont en werkt in Jeruzalem, is getrouwd met Moshe en moeder van Uri. Ze is werkzaam voor de Tour Operator Keshet Educational Journeys. <https://cip.nl/52721-koshere-seks> (nu alleen voor leden)

Woordenschat

מִיָּן, מִיָּן	miyen [pi'el]	Sorteren; hiervan zijn afgeleid:
מִין	mien (m)	Soort, geslacht, sekse
מִיָּנִי	minie (bn)	Seks..., seksueel
חַיֵּי מִין	chaye mien	Seksueel leven
חִינוּךְ מִיָּנִי	chinnoech minie	Seksuele opvoeding
יַחְסֵי מִין	yach ^{ase} mien	Seksuele relatie/gemeenschap
לְקַיֵּם יַחְסֵי מִין עִם	l ^e qayem yach ^{ase} mien im	Seksuele gemeenschap hebben met
מִיָּנוּיֹת	mini'oet (v)	Seksualiteit
אֵיבַר־הַמִּין	evar hammien (m)	Geslachtsdeel אֵיבַר־הַמִּין evre hammien
זַיִן	zayin (m)	Letter zayin; wapen; penis
נֶרְתִיק	nartieq (m)	Vagina; koker, etui, foedraal
סֶקְסִי	sèqsie (bn)	Sexy
אִשָּׁת	eshèt (v)	Vrouw, echtgenote (van iemand)
יָדַע	yádà [pa'al]	Weten, kennis hebben, seksuele omgang hebben (Bijbels), weergegeven als 'bekennen'; zie les 81. Ook בּוֹא, <i>komen</i> , kan deze betekenis hebben.
יָלַד	yálad [pa'al]	Baren, het leven schenken aan, verwekken, les 71
אִידְס	eds	Aids
זָרַע	zèrà (m)	Zaad (plantaardig en dierlijk), sperma; nageslacht
זָרַע	zárà [pa'al]	Zaaien
קוֹנְדוֹם	qondom (m)	Condoom

הַפְּלָטָה	haflátáh (v)	Ejaculatie, zaadlozing
וְסֵט	wèsèt (m, v)	Menstruatie וְסֵטוֹת w ^e sátot
הַפְּסָקָת וְסֵט	hafsáqat wèsèt (v)	Overgang, menopauze
בְּלוֹת	blot (v)	Overgang, menopauze
הַפְּרִיָּה	hafráyáh (v)	Conceptie, bevruchting
הַפְּרָה	hif'ráh [hif'il]	Bevruchten, zie ook les 96
הָרָה	háráh [pa'al]	Zwanger worden
הָרָה	háráh (bn)	Zwanger
חֲרִיוֹן	heráyon (m)	Zwangerschap
עַלְמָה	almáh (v)	Jonge vrouw, meisje

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord הָרָה háráh [pa'al] Zwanger worden. Met een he als eerste en derde radicaal is dat best wel een lastig werkwoord. Zie [les 91](#), [les 111](#) en [les 93](#), ww עֲשֵׂה áśáh.

Persoon	Tegenwoordige tijd		Verleden tijd		Toekomende tijd		Persoon
Ik (m)	אֲנִי
Ik (v)	הוֹרָה	horáh	הִרִיתִי	hárítie	אֶהְרָה	èh ^e rèh	אֲנִי
Jij (m)	אַתָּה
Jij (v)	אַתְּ
Hij	הוּא
Zij	הִיא
Wij (m)	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	אַתֶּם
Jullie (v)	אַתֶּן
Zij (m)	הֵם
Zij (v)	הֵן

Geb. wijs: m:, v:, mv:, infinitief: לְהָרֹת lah^arot

Opdracht 2, Bijbel. Noteer de uitspraak en de vertaling. Zie [les 71](#), [les 42](#), [woordenlijst 200](#)

וַיְחִי-שֵׁת, חֲמִשָּׁ שָׁנִים וּמֵאֵת שָׁנָה; וַיֻּלְד, אֶת-אֶנֶכְנֹשׁ

וַיֵּדַע קַיִן אֶת-אִשְׁתּוֹ, וַתְּהַר וַתֵּלֶד אֶת-חַנוֹךְ

הִנֵּה הָעֵלְמָה, הָרָה * וַיֻּלְּדַת בֶּן, וַקְרָאת שְׁמוֹ, עֲמֹנוּ אֵל (* variant werkwoordvorm)

וַיֹּאמֶר יְהוָה לְאוֹנָן, בֵּא אֶל-אִשְׁתְּ אַחִיר